

K ŘÍZENÍ PRŮZKUMU

Nároky na zvyšování úrovně centralizovaného, pružného a nepřetržitého řízení průzkumu, shromažďování a vyhodnocování informací o činnosti nepřítele se stále stupňují. Proto hledáme cesty, jak co nejlépe zajistit tento úkol. Jedním z praktických závěrů pro rozvoj této oblasti je postupná výstavba míst řízení zpravodajských náčelníků různých stupňů. V uplynulých letech jsme na cvičeních vyzkoušeli různé varianty organizace a činnosti místa řízení náčelníka zpravodajského oddělení vševojskové armády.

Z hlediska organizace, uspořádání, funkce a činnosti má místo řízení náčelníka ZO armády plnit tyto funkce:

- centralizované shromažďování všech zpráv o nepříteli (od prostředků průzkumu armády) a jejich nepřetržitě zpracovávání,
- odposlech zpráv vzdušného průzkumu a nejdůležitějších orgánů speciálního průzkumu,

- zabezpečení předání bojových úkolů pro průzkum podle bojového nařízení náčelníka ZO všem podřízeným a vést souhrnný přehled o silách a prostředcích průzkumu v pásmu armády s důrazem na stav plnění bojového úkolu jednotlivými druhy průzkumu,

- zabezpečení nepřetržitého autonomního spojení se všemi podřízenými, nadřízenými a sousedy.

Ke splnění těchto požadavků jsou v organizaci místa řízení vytvořeny patřičné orgány, a to skupina shromažďování a vyhodnocování zpráv (SPVI) a spojovací rota.

Hlavním obsahem práce a funkční náplní skupiny shromažďování a vyhodnocování zpráv je především centralizované shromažďování, evidování a prvotní vyhodnocování všech zpráv o nepříteli:

- shromažďování zpráv spočívá v organizačním zajištění včasného převzetí zpráv od koncových stupňů využívaných spojovacích prostředků (rádiová stanice, přijímač, šifrový orgán, telefon apod.),

- evidování zpráv spočívá v písemném zápise a podchycení všech zpráv na různých formulářích či evidenčních listech a zakreslení na výkazovou mapu,

- vyhodnocení každé zprávy se závěrem jak s ní pracovat (podle obsahu, důležitosti, času apod.) a s údajem o skutečné manipulaci se zprávou (předána komu, kdy, s paraťou odpovědného orgánu),

- předávání hlášení náčelníkoví ZO armády a místu řízení NZS frontu.

Dále je to předávání průzkumných úkolů zpravodajským náčelníkům svazků a velitelům průzkumných útvarů.

Nakonec je to vedení souhrnného situačního přehledu o silách a prostředcích průzkumu v pásmu armády a trvalé hodnocení toho, jak jednotlivé druhy průzkumu plní bojová nařízení náčelníka ZO armády. Osvědčilo se vedení jedné pracovní mapy se zákresem reálné situace všech zasazených sil a prostředků průzkumu.

Na tomto pracovišti jsou všechna Bojová nařízení náčelníka ZO a samostatný záznamník k evidenci všech úkolů a pokynů předaných podřízeným.

K zabezpečení kvalitního plnění stanovené pracovní náplně je třeba mít zpracovanou podrobnou metodiku, která musí v hlavních časových a obsahových ukazatelích vycházet z metodiky práce zpravodajského oddělení armády. Ze zkušeností vyplývá, že nejlépe se daří plnit stanovené úkoly v týmu, který pracuje částečně směnným způsobem.

Charakteristickým znakem práce skupiny je nepřetržitost toku informací a ne-

rovnoměrnost množství přijímaných a předávaných informací. To závisí na celkové situaci, charakteru operačního úkolu armády a také na tom, jak je stanoveno pořadí předávání hlášení o výsledcích průzkumu. Převážně se vyskytují dvě špičky zatížení. První je ke konci dne, kdy se zpracovávají výsledky průzkumu za den a předávají se nové úkoly pro průzkum, a druhá k ránu, kdy se zpracovávají výsledky průzkumu za noc. Večerní špička trvá přibližně 3–4 hodiny a ranní asi 2–3 hodiny. V těchto obdobích musí být na pracovišti všichni důstojníci. Ve zbývajícím čase je výhodné pracovat směnným způsobem. Každá směna má minimálně jednoho náčelníka, který kromě řídicí funkce se osobně podílí na hodnocení zpráv, 1 důstojník na vedení výkazové mapy, 1 důstojník k vedení situace sil a prostředků průzkumu a 1 důstojník zodpovědného za příjem zpráv, veškerou evidenci a manipulaci a je-li třeba, zabezpečuje okamžitou informaci náčelníka ZO a místo řízení náčelníka ZS frontu.

Zvláštní pozornost vyžaduje střídání směn, aby nedošlo ke ztrátě kontinuity situace, popř. se neopomenul splnit některý úkol. Pozornost musíme věnovat i správnému stanovení doby pro střídání směn. Podcenění tohoto zdánlivě prostého faktu by se projevilo ve vážných chybách a nedostacích práce SPVI.

Tato náročná práce vyžaduje, aby všichni zařazení důstojníci byli vysoce erudovaní, měli potřebné schopnosti a znalosti. Na tomto pracovišti po většinu času zvoní telefony, je velký pohyb lidí, často se používá hlasitého dispečinku apod. V nejvýpjatějších fázích bojové činnosti přicházel až 30 zpráv za hodinu a všechny se musely odpovídajícím způsobem zpracovat v časové normě. To klade značné nároky na psychickou odolnost a pevné nervy všech pracovníků.

Důležitým úkolem je zejména zabezpečení těsných vazeb skupiny SPVI s plánovací a informační skupinou ZO armády. Praxe ukázala, že je velmi výhodné rozmístit tato pracoviště blízko sebe a propojit je navzájem dispečinkem. Metodika vzájemného styku musí být přesně stanovena a dodržována, zejména časově vymezené povinnosti musí být sladěny. Jde především o vyřešení problému předávání informací, hlášení a podílu skupin SPVI na zpracování Souhrnného zpravodajského

hlášení včetně podrobného dohovoru a stanovení způsobu přenosu informací z výkazové mapy do pracovní mapy náčelníka ZO armády.

Z charakteristiky činnosti skupiny SPVI je patrné, že práce zde musíme pevně řídit a správně organizovat. S plnou odpovědností a s určitým talentem musí svou úlohu plnit náčelník skupiny i náčelník místa řízení. Zejména ve vypjatých situacích musí do tohoto procesu vstupovat a za všech okolností udržet rytmus činnosti.

Autonomní spojení náčelníka ZO armády zabezpečuje spojovací rota.

Navázání a udržení nepřetržitého, pevného a utajeného rádiového spojení se ZN svazků, velitelů přímo podřízených útvarů, místem řízení sousední armády a místem řízení frontu není úkol jednoduchý. Tomuto úkolu se musí věnovat osobně náčelník místa řízení, protože má celkový přehled o situaci, může organizovat potřebné součinnosti dohovoru a v zájmu dodržení podmínek pro spojení i ovlivňovat rozmísťování a přemísťování přímo podřízených útvarů. V závislosti na organizaci přemísťování místa řízení armády může stanovit co nejúčelnější využití spojovacích prostředků. Velitel spojovací roty bude zpravidla jen výkonným orgánem, proto bude po většinu času mimo vlastní velitelské stanoviště. Náčelník místa řízení musí v potřebném rozsahu zvládnout organizaci, plánování a řízení autonomního systému spojení a v nezbytné míře si osvojit i znalosti jemu přiděleného spojovacího materiálu. Spojovací prostředky se rozdělují nerovnoměrně na jednotlivá místa velení. Na VS armády se rozmísťuje většina spojovacích prostředků a na ZVS takové minimum rádiových prostředků, které v nejnútnejší míře zabezpečí spojení (může to být jedna R-140 pro spojení s přímo podřízenými útvary a jedna R3MT (AT) pro spojení se ZN svazků). Spojovací prostředky na místech velení je třeba rozmísťovat v součinnosti s odděleními spojovacího vojska armády a maximálně přitom využívat přenosových cest spojovacího uzlu armády.

Plánovaná výstavba míst řízení náčelníků ZO armád bude významným nástrojem ke zvýšení účinnosti řízení průzkumu na tomto stupni. To se potvrdilo při našich komplexních cvičeních. Vážným úkolem bude kvalitní кадровé obsazení hlavních funkcí všestranně připravenými důstojníky, kteří jsou na vysoké profesionální úrovni.